

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Одеська область

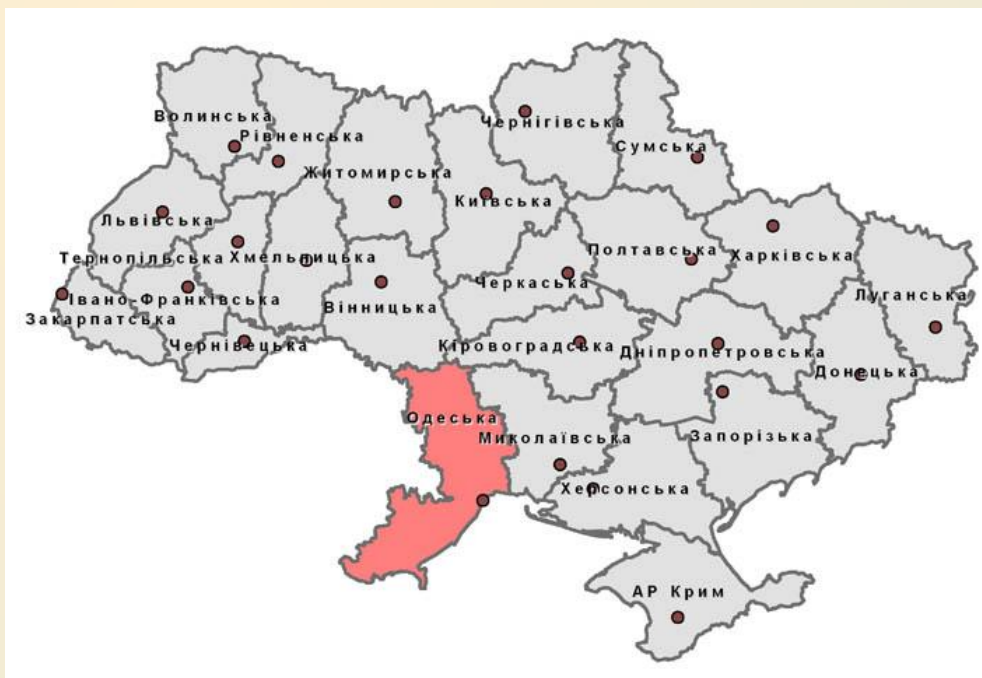

ФІН-105

Мірковська Софія
та Жила Олена

ЕГП Одеської області

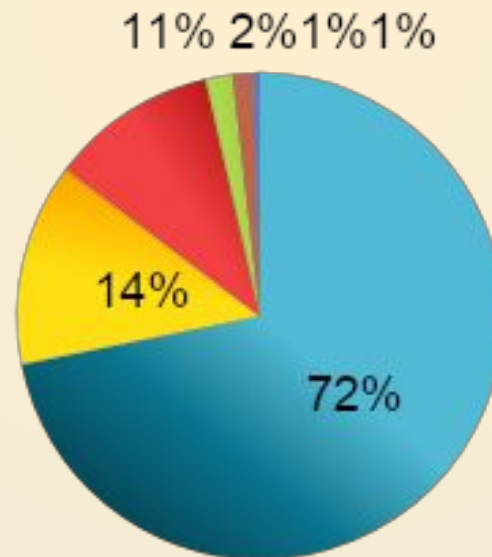
- Площа: 33310 км² (5,5% території України)
- Населення: 2 390 439 осіб (на 01.09.2015)
- ВРП: 29118 грн. на одну особу(2014 р.)по Україні: 33473 грн. на одну особу

Оцінка ПРП

Частка природних ресурсів, %

- Земельні ресурси
- Рекреаційні ресурси
- Водні ресурси
- Мінеральні ресурси
- Рослинні ресурси
- Фауністичні ресурси

Оцінка ПРП

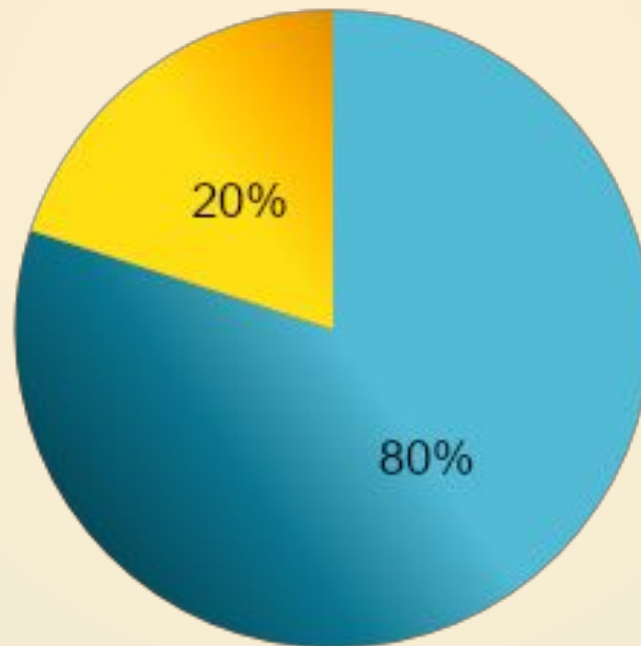
Географічне положення області обумовлює значний дефіцит водних ресурсів на переважній частині території області.

В межах області розташовані ділянки басейнів трьох великих річок – Дунаю, Дністра та Південного Бугу. До водного фонду області відносяться та-кож 217 малих річок, 55 водосховищ, 15 лиманів, більш як 800 ставків.

Оцінка ПРП

Частка водоспоживання

■ Поверхневі води ■ Підземні води

Оцінка ПРП

Забезпеченість корисними копалинами недостатня. Є невеликі поклади бурого вугілля, будівельної сировини (пісок, глина, вапняки, граніти, гнейси), кам'яної солі, графіту.

Оцінка ПРП

Наявні ресурси мінеральні ресурси:

- ▣ **тверді нерудні корисні копалини місцевого значення** - піски, гравій, граніти (Біляївський, Роздільнянський, Комінтернівський, Б-Дністровський та Красноокнянський райони);
- ▣ **Нафта і газ** (2 нафтових родовища: Східно-Саратське та Жовтоярське; Одеське та Безіменне газові родовища)
- ▣ **Буре вугілля** (3 родовища в Болградському районі)
- ▣ **Кам'яне вугілля**
- ▣ **Золото** (Майське родовище)
- ▣ **Сіль кам'яна** (Ізмаїльське родовище кам'яної солі)

Основні центри видобувної промисловості

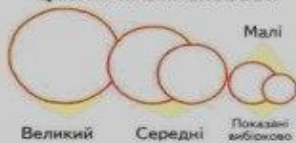
ОБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

- Жарчова
- Живча і нафтопереробна
- Легка
- Машинобудування та металообробка
- Будівельних матеріалів
- Целюлозно-паперове виробництво, видавнича діяльність
- Медична
- Електроенергетика

ВИДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

- видобування:
- бурого вугілля
 - нафти
 - цементної сировини
 - вапняку
 - вапняку піщяного
 - пісків
 - мармуру, доломіту
 - граніту
 - лікувальних грязей
 - мінеральних вод

ЦЕНТРИ ПРОМИСЛОВІСТІ

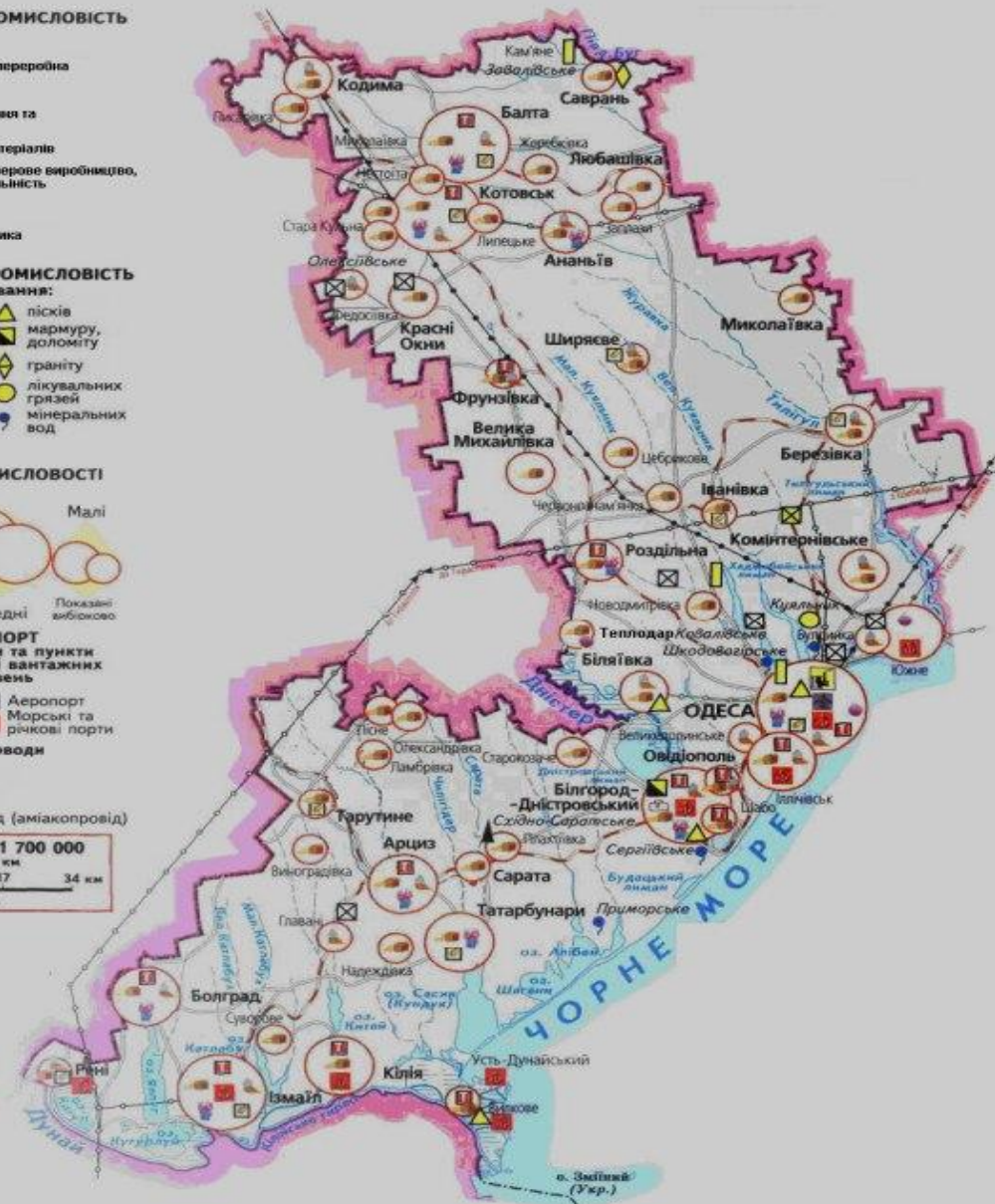

ТРАНСПОРТ

- Головні шляхи та пункти пасажирських і вантажних перевезень
- Залізничі
 - Автошляхи
 - Аеропорт
 - Морські та річкові порти

Трубопроводи

- газопроводи
- нафтопровід
- водогони
- продуктопровід (аміакопровід)

Оцінка ПРП

▣ Ґрунти:

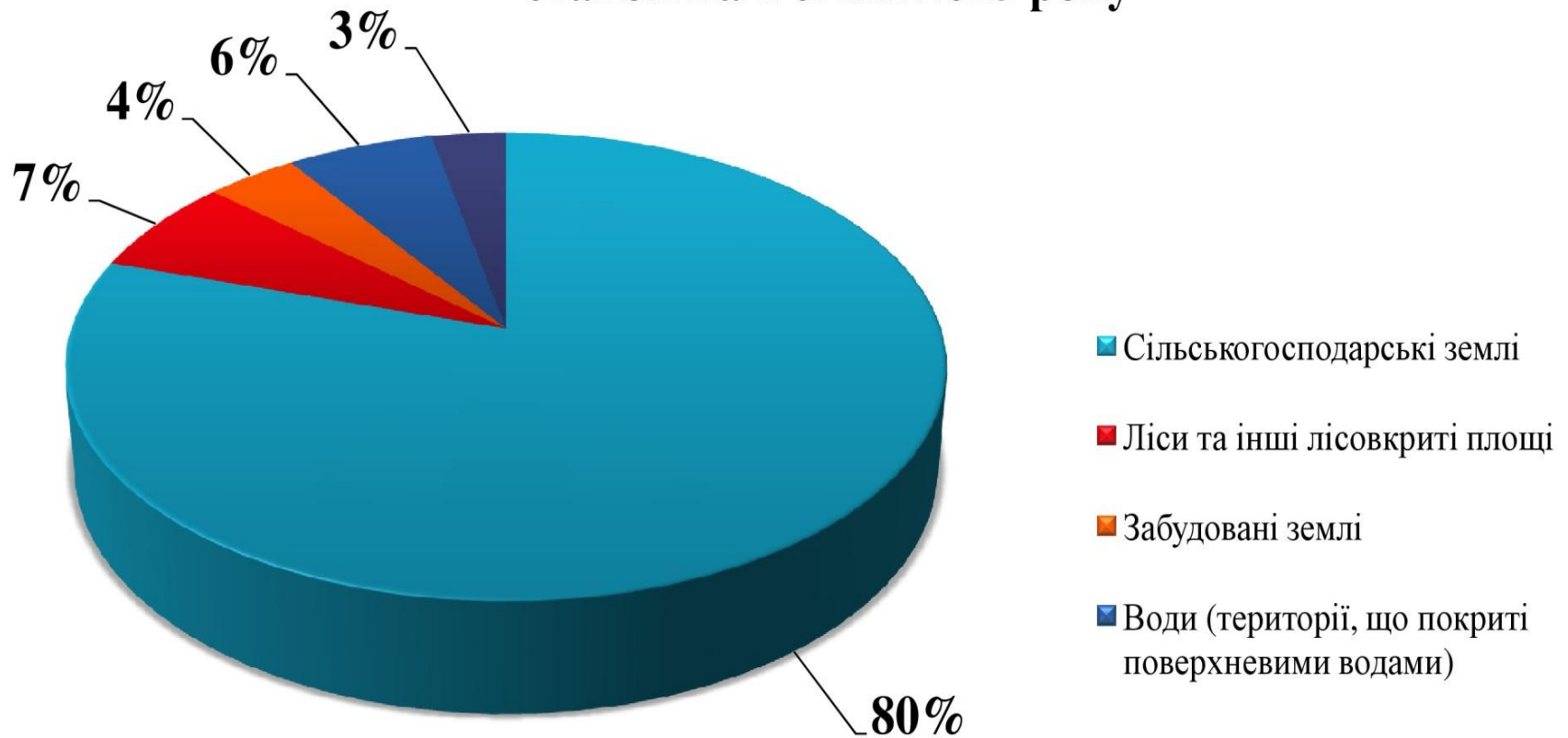
В області переважають чорноземні ґрунти: на півночі – деградовані та типові, в центральній частині – звичайні, на півдні – південні, а також темно-каштанові солонцюваті ґрунти.

▣ Ліси:

Ліси – переважно діброви (дуб, клен, граб, ясен, липа). У плавнях Дунаю і Дністра – вербові ліси з тополею і вільхою. На схилах балок – чагарники з терену, шипшини, глоду

Оцінка ПРП

Земельний фонд Одеської області
станом на 1 січня 2015 року

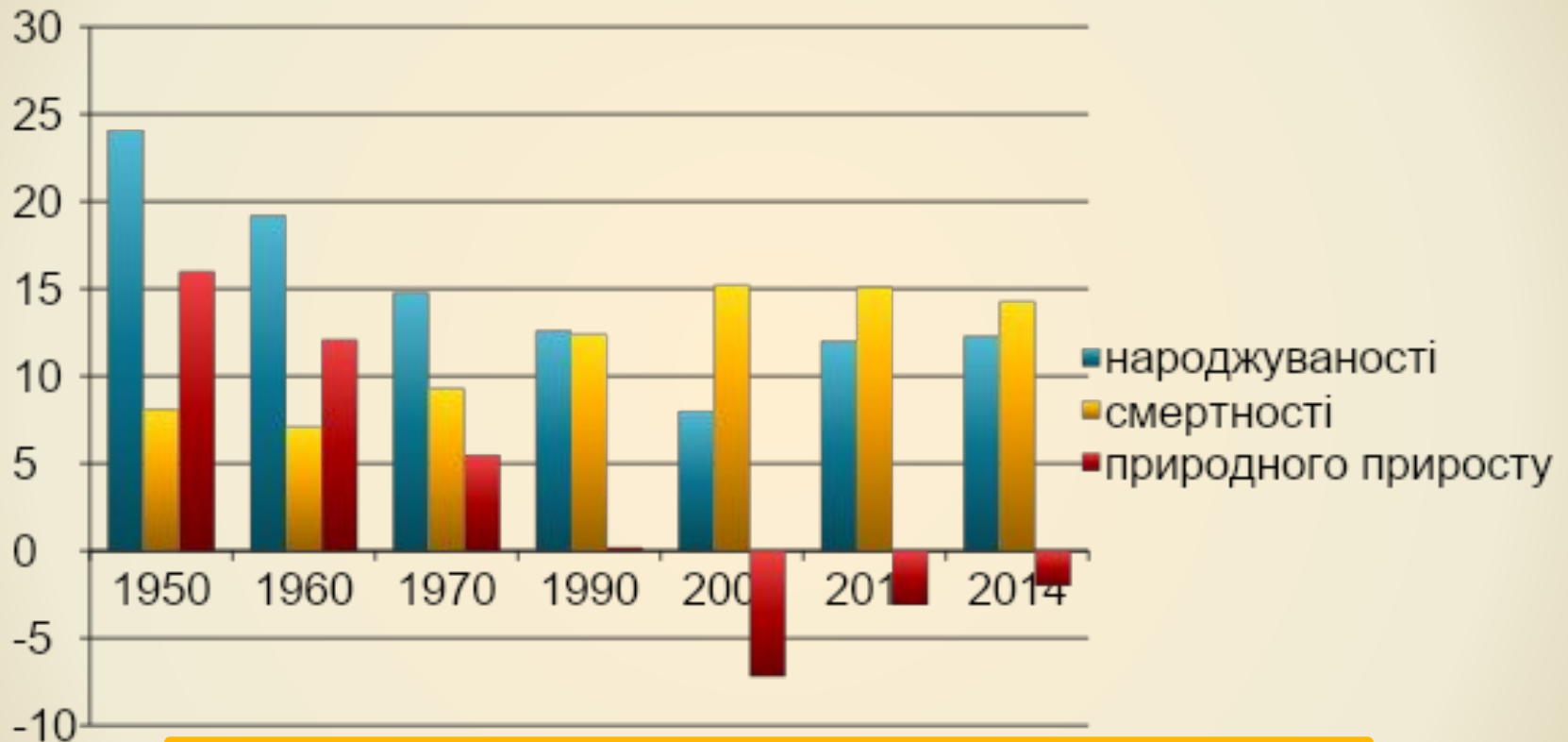

Демографічний потенціал регіону.

Демографічний потенціал регіону.

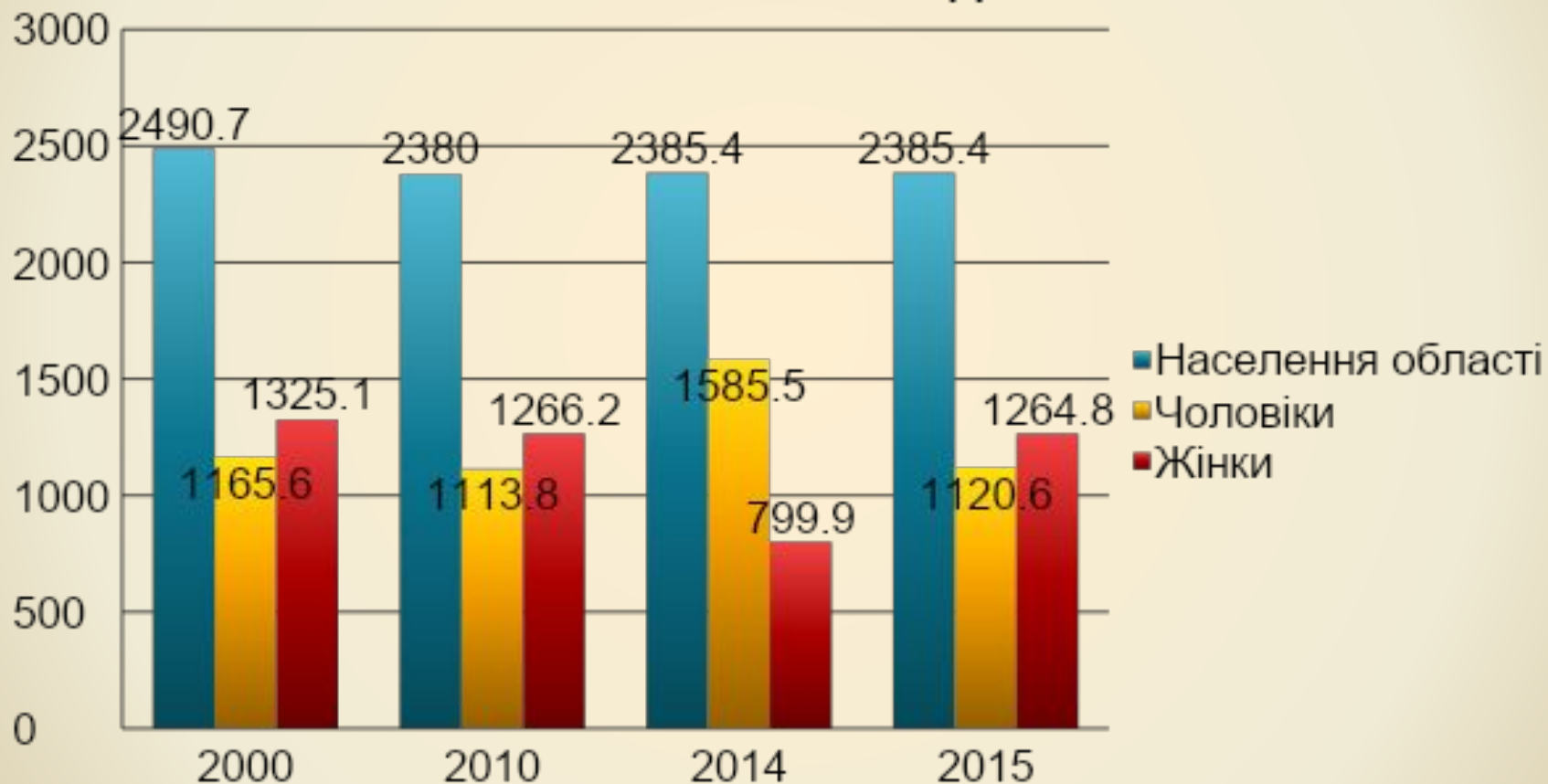
Природний рух населення(коеф.)

- **Загальний коефіцієнт народжуваності (на 1000 осіб наявного населення) - 11,4**
- **Загальний коефіцієнт смертності (на 1000 осіб наявного населення) - 14,8 УКРАЇНА**

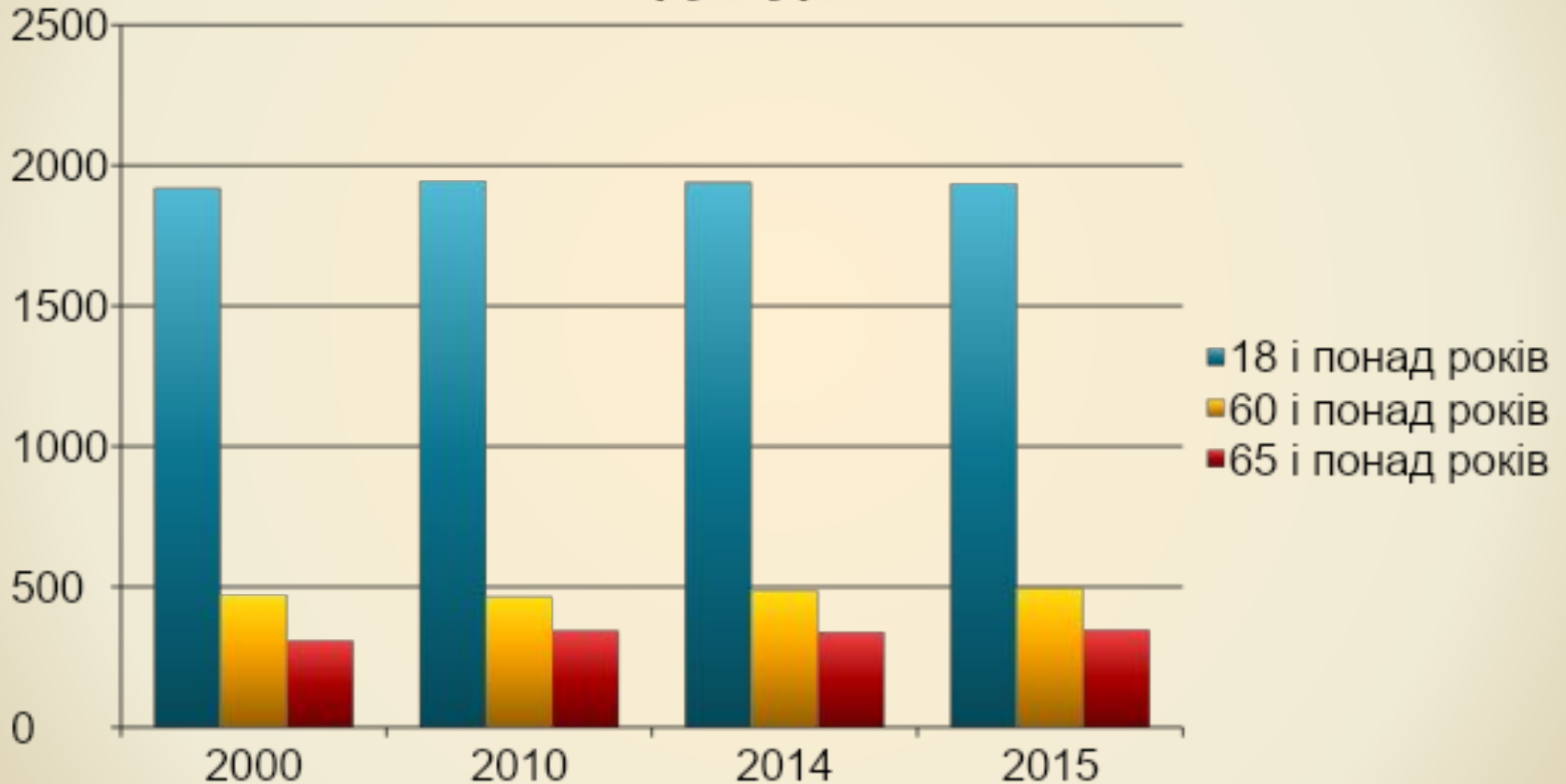
Демографічний потенціал регіону.

Статевий склад

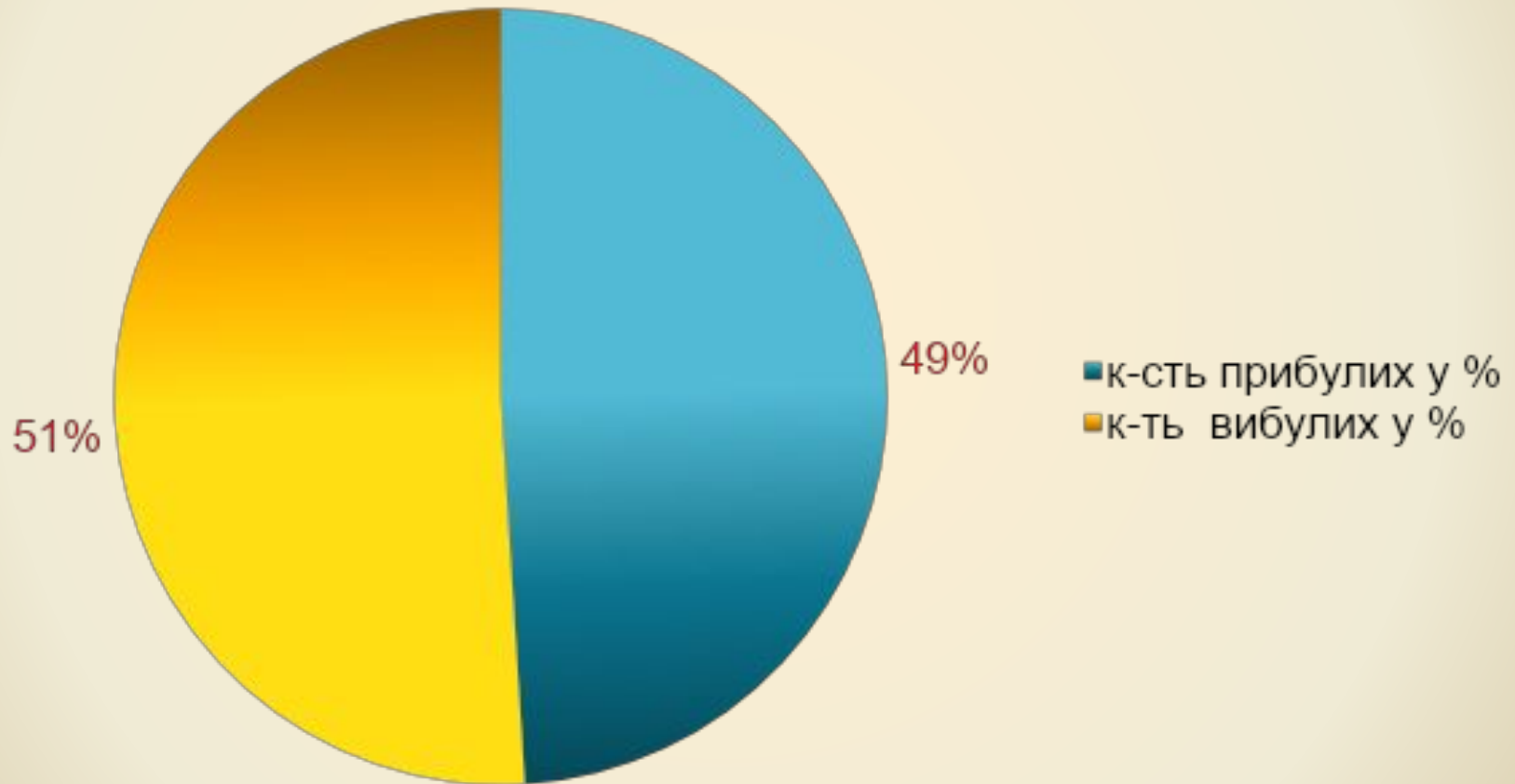
Демографічний потенціал регіону.

Вікова структура населення

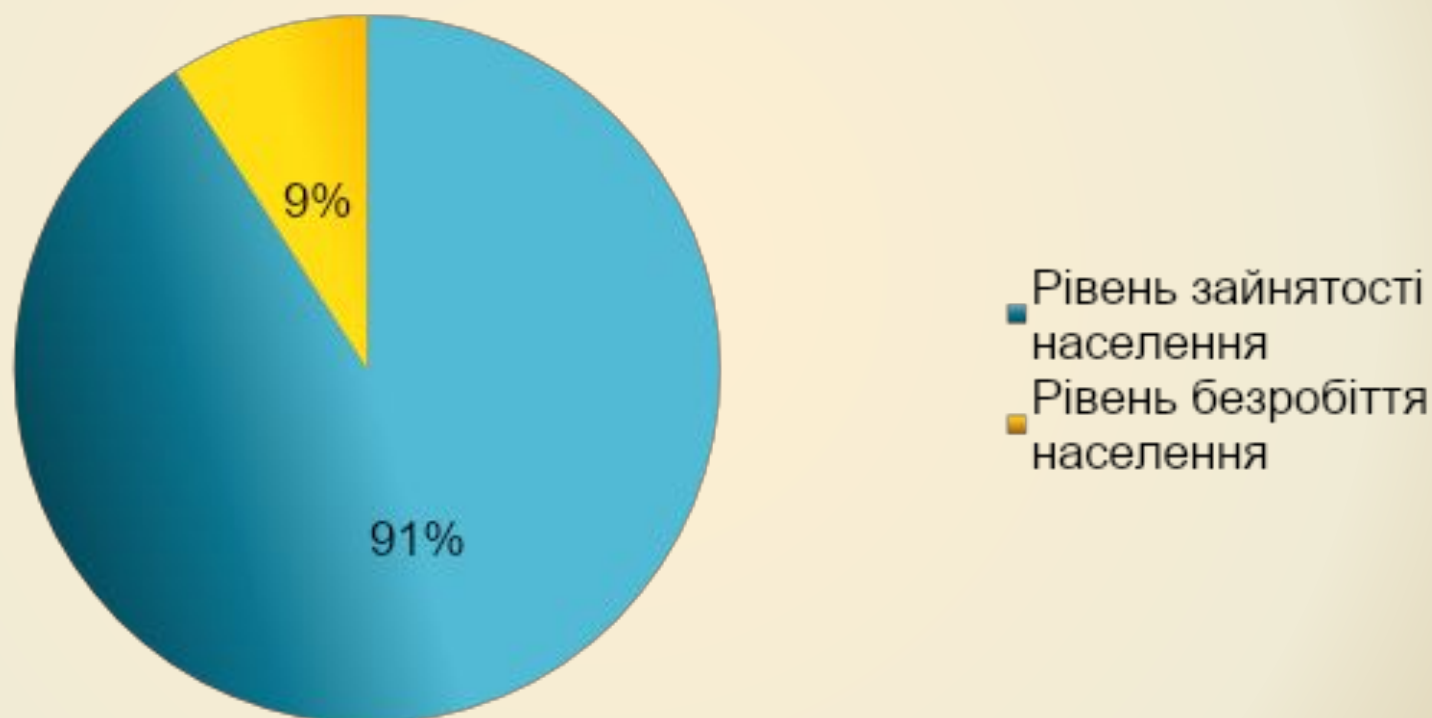
Демографічний потенціал регіону.

Міграційний рух(2015)

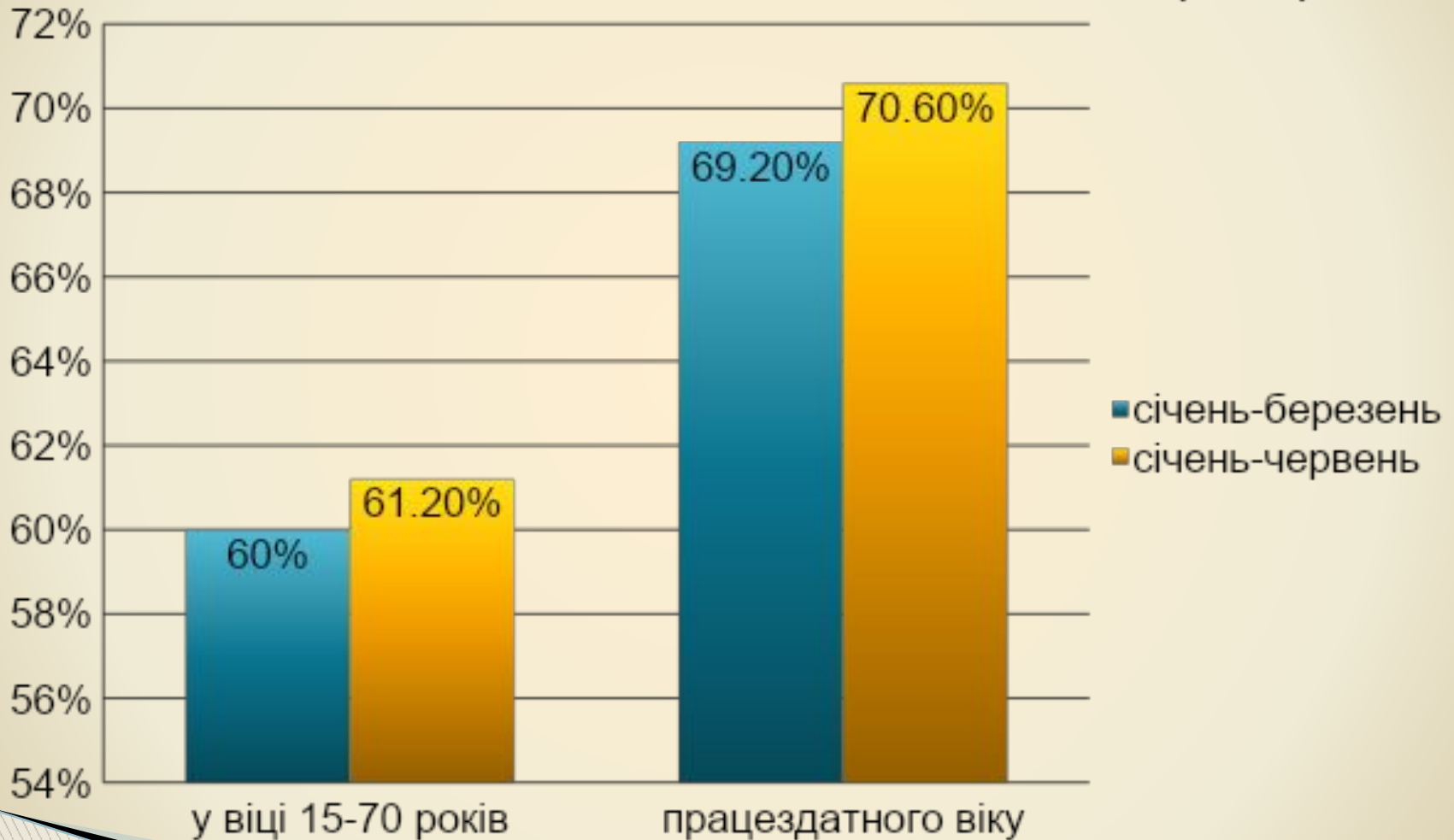
Демографічний потенціал регіону.

Січень-червень 2015

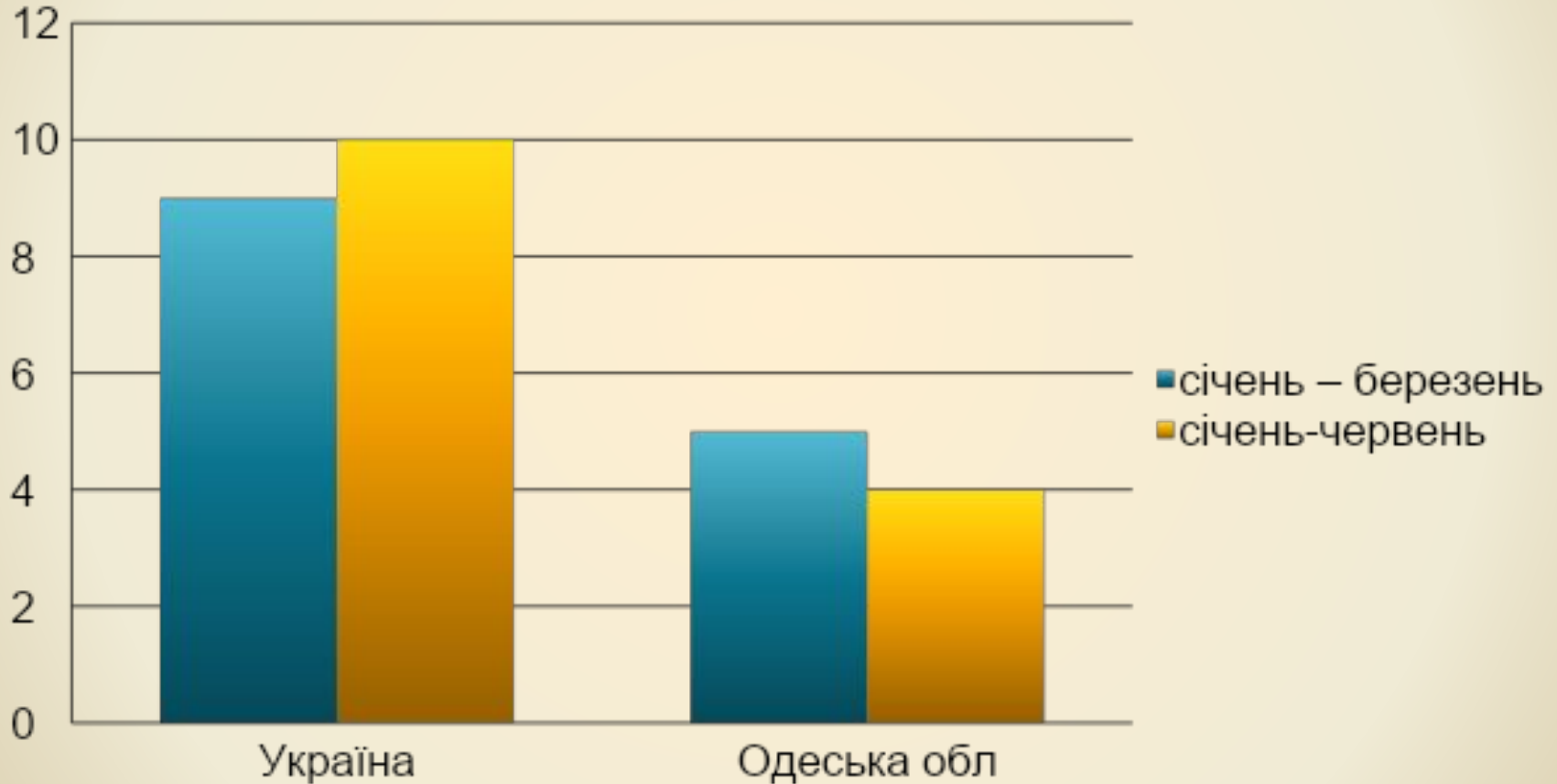
Демографічний потенціал регіону.

Рівень економічної активності населення(2015)

Демографічний потенціал регіону.

Навантаження на 1 робоче місце(2015)

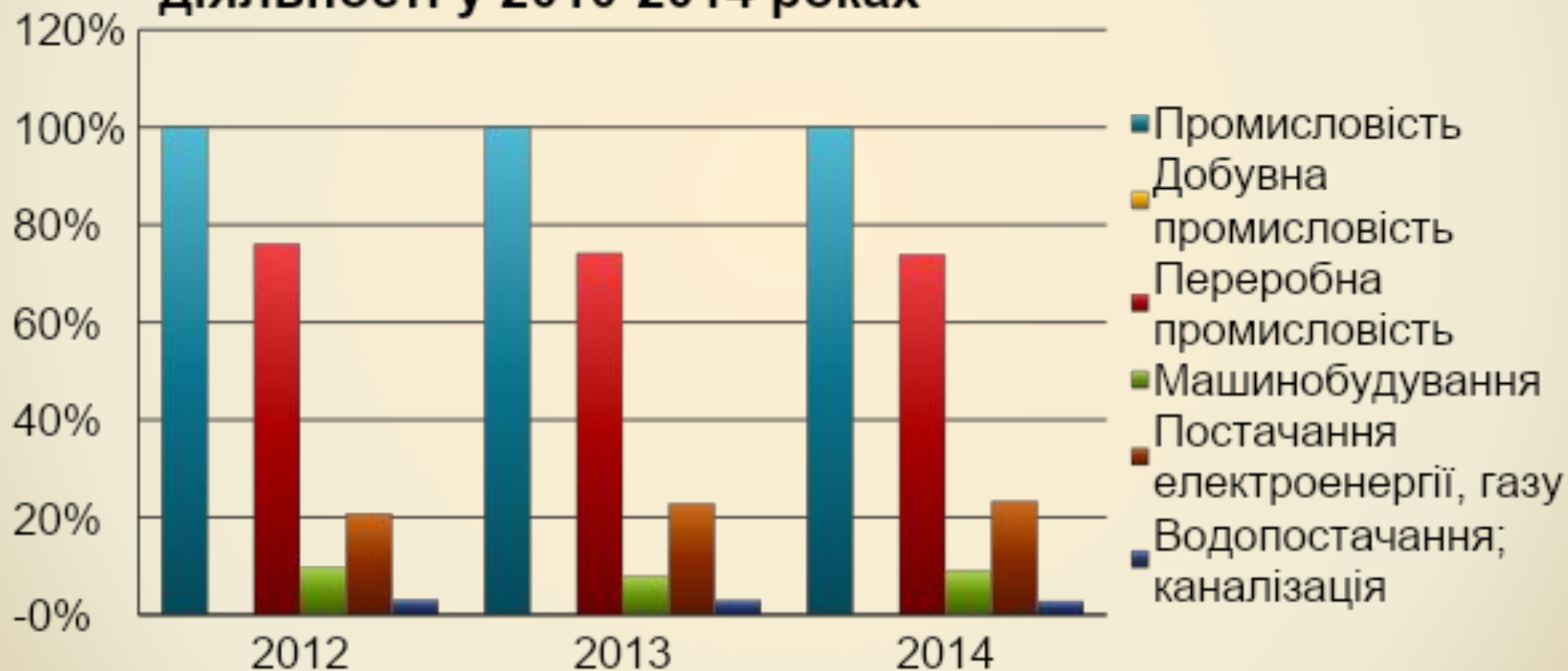
Господарство

Галузі спеціалізації:

- ▣ Машинобудування(в тому числі ремонт)
- ▣ Нафтопереробка
- ▣ Металургія та обробка металів
- ▣ Харчова та легка промисловість
- ▣ Хімічна промисловість

Господарство

Обсяг реалізованої промислової продукції
(товарів, послуг) за видами економічної
діяльності у 2010-2014 роках

Господарство

Промисловість в межах області розташована нерівномірно. Більше половини виробництва сконцентровано в Одесі. Інші промислові міста- Іллічівськ, Южне, Ізмаїл, Рені, Котовськ Балта, Білгород-Дністровський

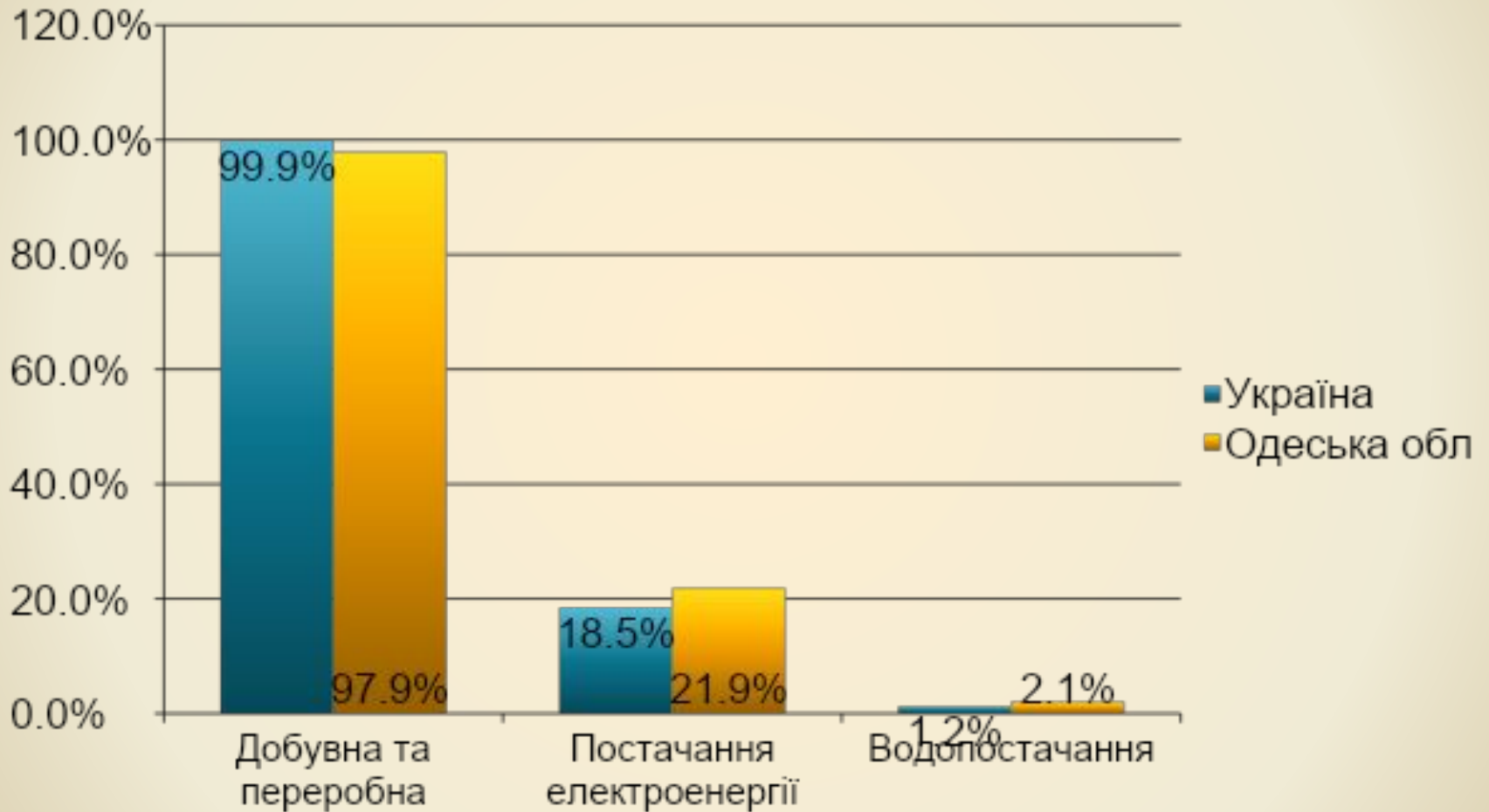

Господарство

Господарство

(Обсяг реалізованої промислової продукції 2015)

Господарство

Харчова промисловість займає майже чверть у загальному обсязі реалізованої продукції Одеська обл.- традиційно регіон виноградарства і виноробства(вирощується 55% винограду України)

- ЗАТ Одесавинпром
- Одеський консервний завод
- Завод Іллічівський, ПуАТ

Господарство

Хімічна та нафтохімічна:

- ВАТ Одеський припортовий завод(експорт аміаку)
- ТДВ Інтерхім(ліки)
- ТОВ Сан-клін

Господарство

Машинобудування:

- ВАТ Одескабель
- ТОВ Телекарт-прилад
- ТОВ Тімдрес Дебетекс
- ТОВ ХК Мікрон
- ТОВ Іллічівський судноремонтний завод
- ВАТ Завод поршневих кілець

Господарство

Легка промисловість:

- ТОВ Балтська швейна фабрика
- Ізмаїльське ЗАТ ВО Астра
- Б-Дністровське ТОВ Белета

Сільське господарство

□ Характеристика сільського господарства

Передумови спеціалізації (агрокліматичні умови, як одні з головних)

□ Ґрунти:

- Звичайні і південні чорноземи

□ Сільськогосподарські культури:

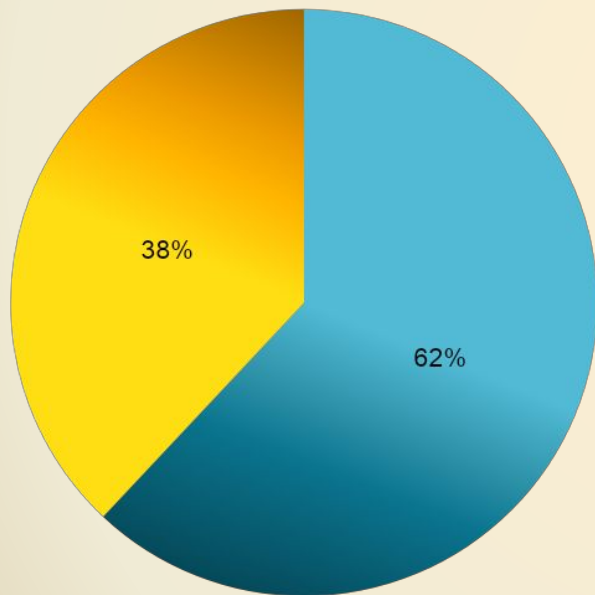
- озима пшениця
- кукурудза
- ячмінь
- просо
- соняшник
- цукрові буряк
- виноград

Сільське господарство

Частка продукції в загальному виробництві валової сільськогосподарської продукції

■ Рослинництво ■ Тваринництво

Характеристика сільського господарства

Частка продукції С/Г у головних економічних показниках регіону та країни

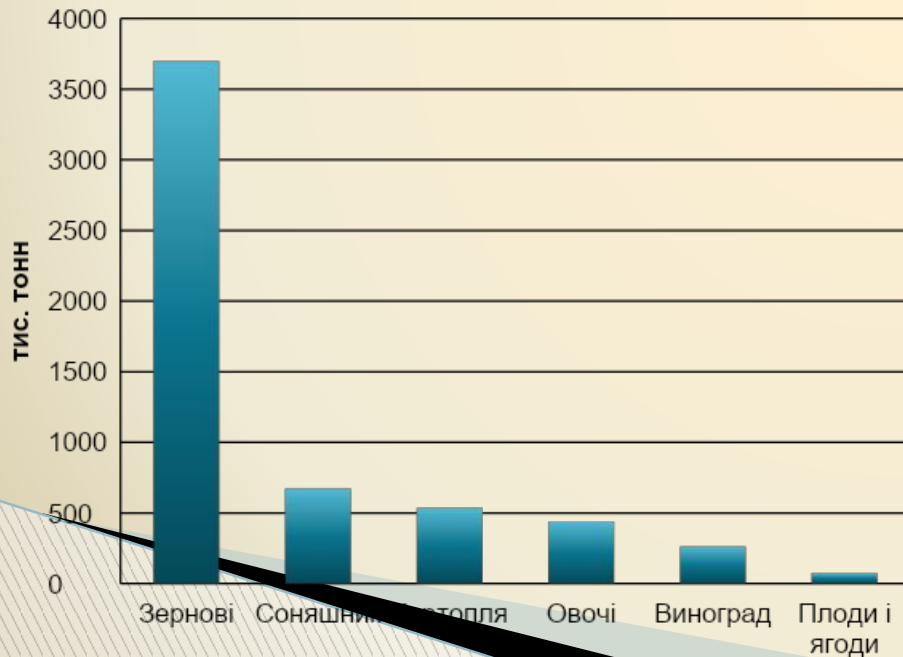
Сільське господарство – одна з основних за обсягом виробництва галузь виробництва. У ній виробляється **42%** валового суспільного продукту, **80%** товарів народного споживання.

Питома вага області в загальному обсязі виробництва валової сільськогосподарської продукції по Україні перевищує **5,3%**, зерна – **7,5%**, соняшнику – **8,1%**, винограду – **45,5%**, м'яса – **4,5%**, молока – **4,8%**, яєць – **6,3%**.

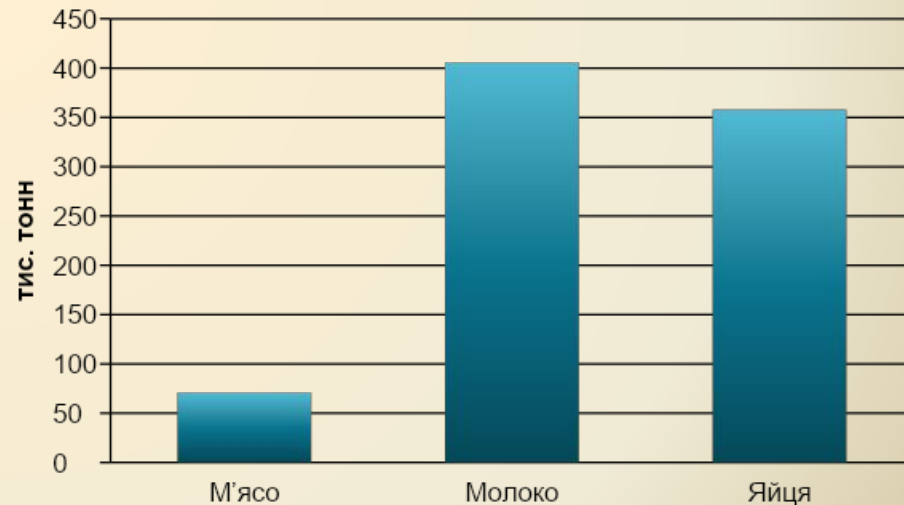
Сільське господарство

- ▣ Характеристика сільського господарства
- ▣ Темп зростання валової продукції сільського господарства становить **99,8%** (11328,6 млн.грн.), тому числі:
 - ▣ рослинництва – **98,5%** (8991,1 млн.грн.);
 - ▣ тваринництва – **104,9%** (2337,5 млн.грн).

Валовий збір рослинництва

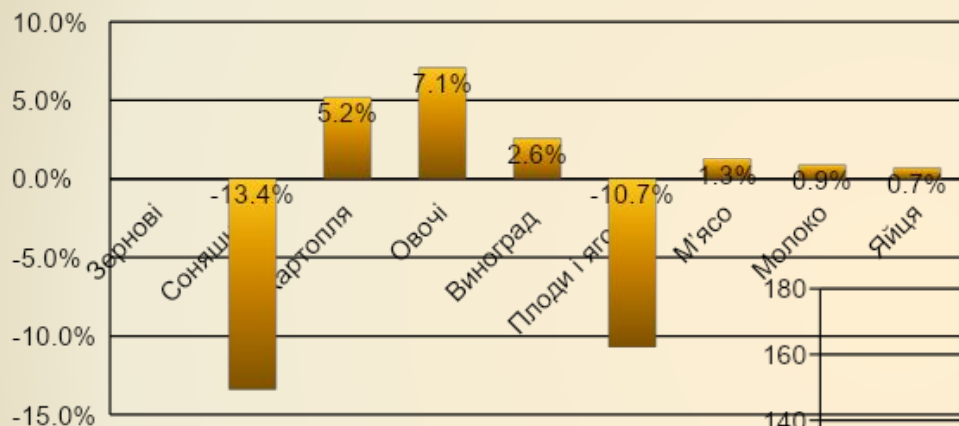
Валовий збір тваринництва

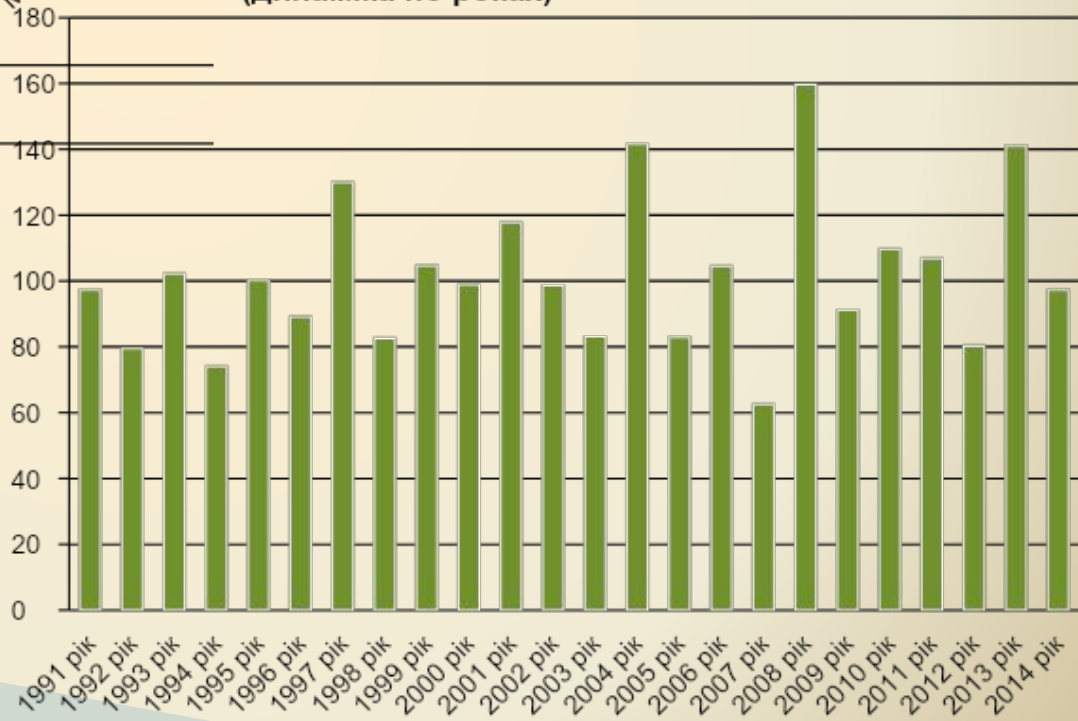
Сільське господарство

Динаміка виробництва основних видів с/г продукції

Валовий збір продуктів рослинництва
і тваринництва
(динаміка порівняно з 2014 роком)

Індекси обсягів сільськогосподарського виробництва
(динаміка по роках)

Сільське господарство

- В області розвинута система підприємств харчової та переробної промисловості, що забезпечує переробку всієї виробленої сільськогосподарської продукції та сировини.
- У виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг випуску продукції збільшився на **13,7%**.

Сільське господарство

- На території області працює **121** підприємство харчової та переробної промисловості усіх форм власності.
- Найбільші:
 - ЗАТ Одесавинпром
 - Одеський консервний завод
 - Завод Іллічівський, ПуАТ

Сільське господарство

- ▣ Характеристика сільського господарства
- ▣ Місце продукції галузі в експорті та імпорті регіону

Експорт

Імпорт

Сільське господарство

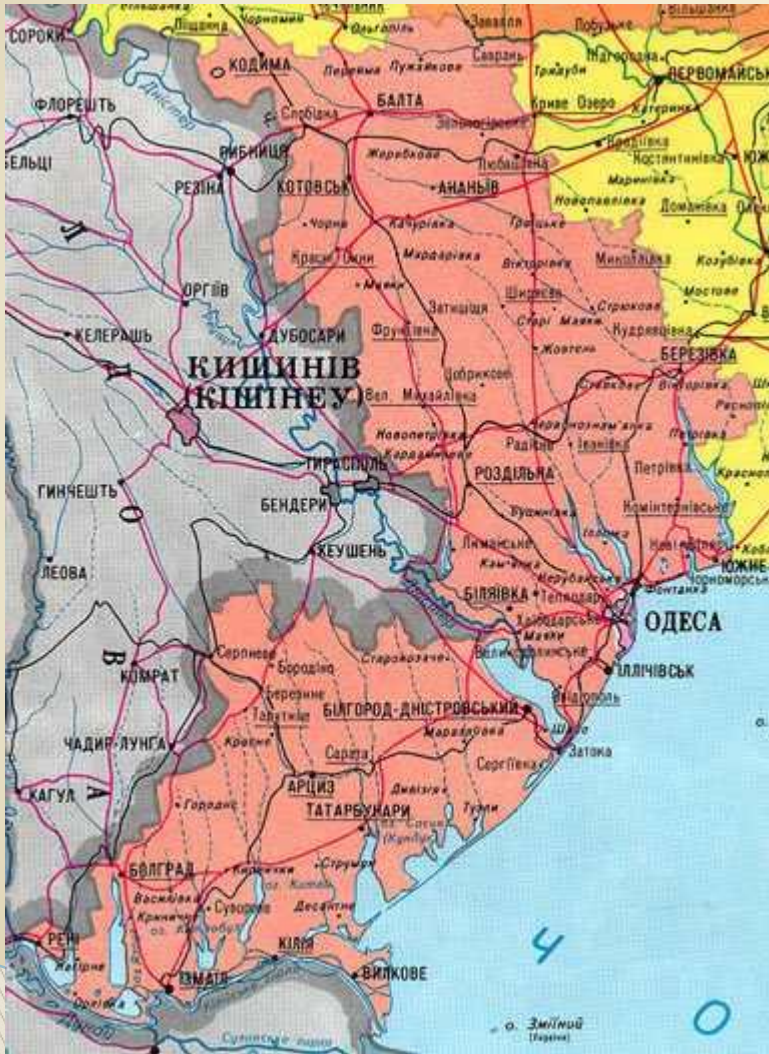
Характеристика
сільського господарства

Новітні форми
територіальної
організації в АПК
(агрохолдинги)

- ▣ Найбільший в Україні аграрний холдинг, публічна акціонерна компанія "Укрлендфармінг" має намір побудувати в Комінтерновському районі Одеської області аграрний хаб.

Транспортна інфраструктура регіону

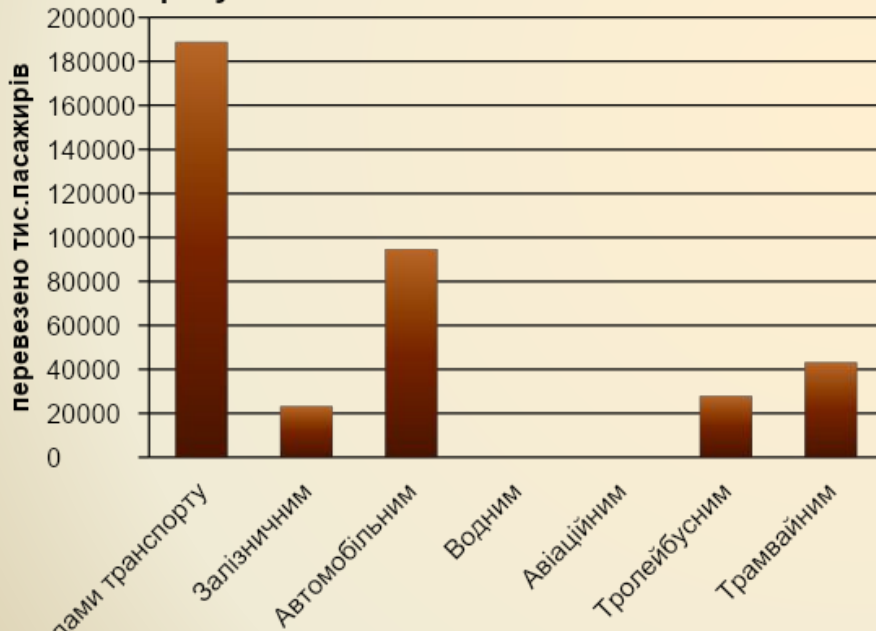
Транспортні вузли; транспортні магістралі (національні, регіональні, міжнародні);

- ▣ **Транспортна мережа:**
- ▣ **Основні залізничні вузли:**
 - Одеса
 - Ізмаїл
 - Болград
- ▣ **Морські порти:**
 - Одеса
 - Іллічівськ
 - Білгород-Дністровський
- ▣ **Річкові порти:**
 - Ізмаїл
 - Кілія
 - Рені
 - Вилкове
- ▣ **Повітряні лінії з'єднують Одесу з багатьма містами України та закордонними країнами.**

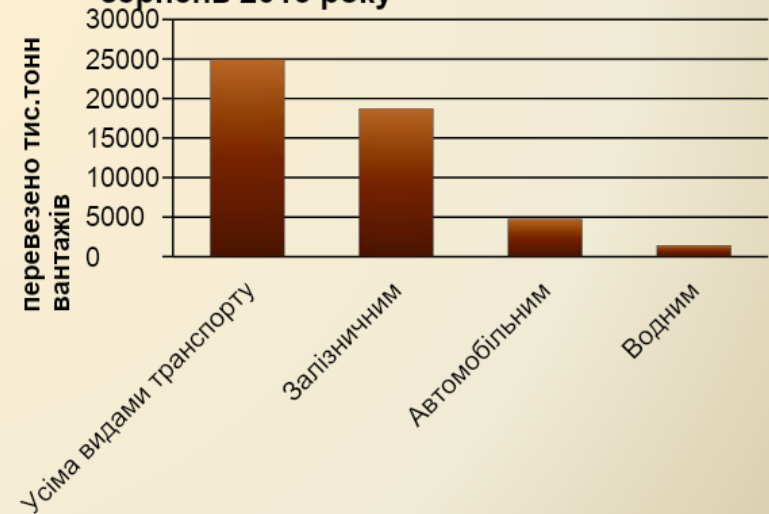
Транспортна інфраструктура

Частка різних видів транспорту в пасажирообігу та товарообігу регіону.

Пасажирські перевезення за січень-серпень 2015 року

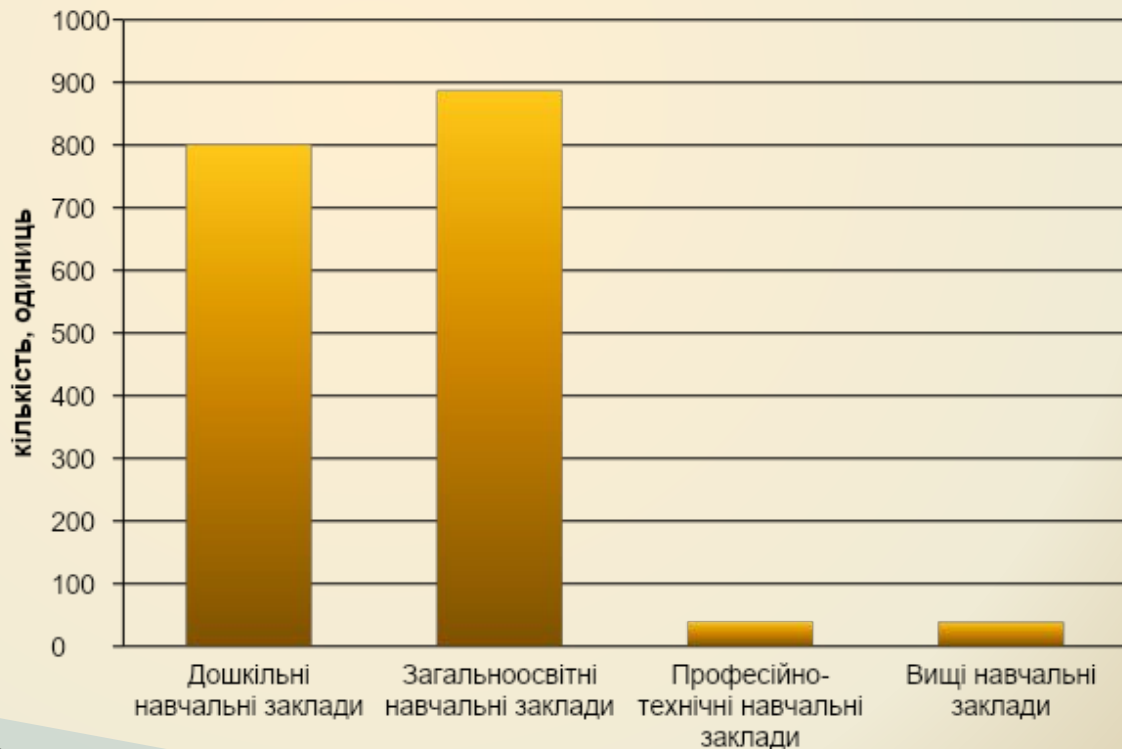
Вантажні перевезення за січень-серпень 2015 року

Усіма видами транспорту

Соціальна інфраструктура

- Освіта і наука
- Одеська область – це регіон з високим науковим та освітнім потенціалом.

Соціальна інфраструктура

- Кількість організації, які виконують наукові дослідження й розробки

□ **51**

- Чисельність науковців, осіб

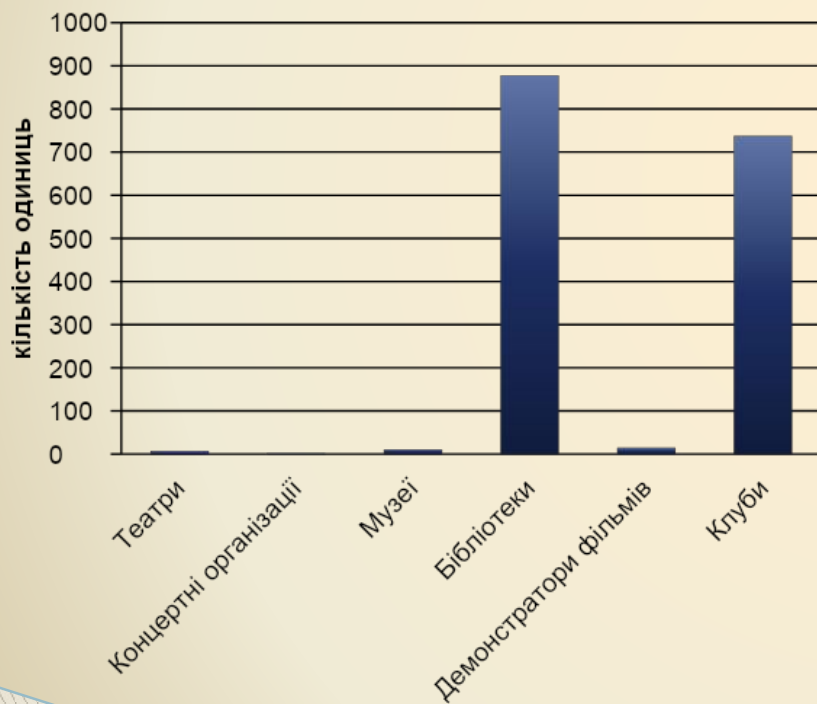
□ **2129**

I півріччя 2015 року	2015 рік
Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт, млн.грн	98,3
з них:	
за рахунок держбюджету	41,1
Кількість працівників наукових організацій, осіб	2987
з них:	
дослідників	1705
техніків	312
допоміжного персоналу	413
докторів наук	146
кандидатів наук	430

Соціальна інфраструктура

□ Культура

Заклади культури та мистецтва

Засоби масової інформації та книговидання

Рекреація та туризм

- Передумови формування спеціалізації рекреаційного комплексу регіону (ресурсна база)
- Напрями діяльності
- Наявність найбагатших рекреаційних ресурсів (м'який морський клімат, лікувальні грязі і ропа лиманів, мінеральні води, наявність піщаних пляжів).
- Наявність історичних пам'яток та архітектурних об'єктів.
- Наявність досвіду прийому гостей і різноманітна база туристичних послуг.
- Політична стабільність, відсутність міжнаціональних, релігійних конфліктів, привітність та гостинність населення.

Рекреація та туризм

- ▣ **Об'єкти рекреаційної комплексу**
- ▣ В області розвинута туристична інфраструктура, основу якої складають об'єкти тимчасового розміщення, санаторно-курортні та оздоровчі заклади. Сьогодні на території області зосереджено понад **1000** закладів туристсько-рекреаційного і оздоровчого профілю.
- ❖ **Одеса**
 - Одеський національний театр опери і балету
 - Потьомкінські сходи
 - Пам'ятник герцогу Рішельє
 - Воронцовський палац
- ❖ **Білгород-Дністровський**
- ❖ **Ізмаїл**
- ❖ **Вилкове**

□ Одеса

□ Білгород-Дністровський

□ Ізмаїл

□ Вилкове

Рекреація та туризм

▣ Чисельність рекреантів

Рекреація та туризм

- ▣ Частка послуг у головних економічних показниках регіону та країни
- ▣ Одеська область посідає **8** місце в рейтингу за кількістю обслугованих туристів.
- ▣ **4%** іноземних туристів припадає на Одеську область.

Інноваційна діяльність

- ▣ Новітні територіальні форми організації виробництва
- ▣ Єврорегіони
- ▣ Кластери

□ Єврорегіон «Нижній Дунай»

- До складу Єврорегіону «Нижній Дунай» входять: Одеська область (Україна), повіти Галац, Тульча, Бреїла, (Румунія), райони Кагул та Кантемір (Республіка Молдова). Створення Єврорегіону “Нижній Дунай” мало на меті вирішення наступних завдань:
 - - досягнення гармонійного і збалансованого розвитку економіки;
 - - вирішення низки питань і проблем у сфері охорони навколишнього середовища;
 - - забезпечення відповідного рівня зайнятості і соціального захисту населення;

Кластери

1. Кластер «Українська Венеція» (сmt. Вилкове)

Члени кластера:

- Тур оператор «Вилково-тур»
- Вилківська ремонтно-експлуатаційна база флоту
- Дунайська стивідорна компанія
- Дунайський біосферний заповідник
- Придунайський інформаційно-туристичний центр м. Вилково

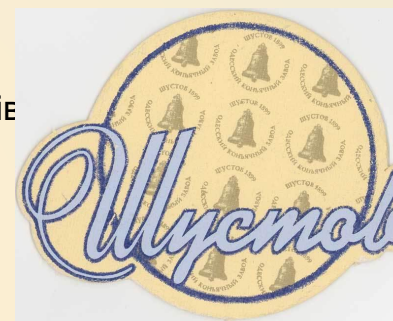
2. Кластер – Аеропорт Ізмаїл

Члени кластера:

- КП «Аеропорт Ізмаїл» (ряд споріднених підприємств-учасників)

3. Кластер виноробства:

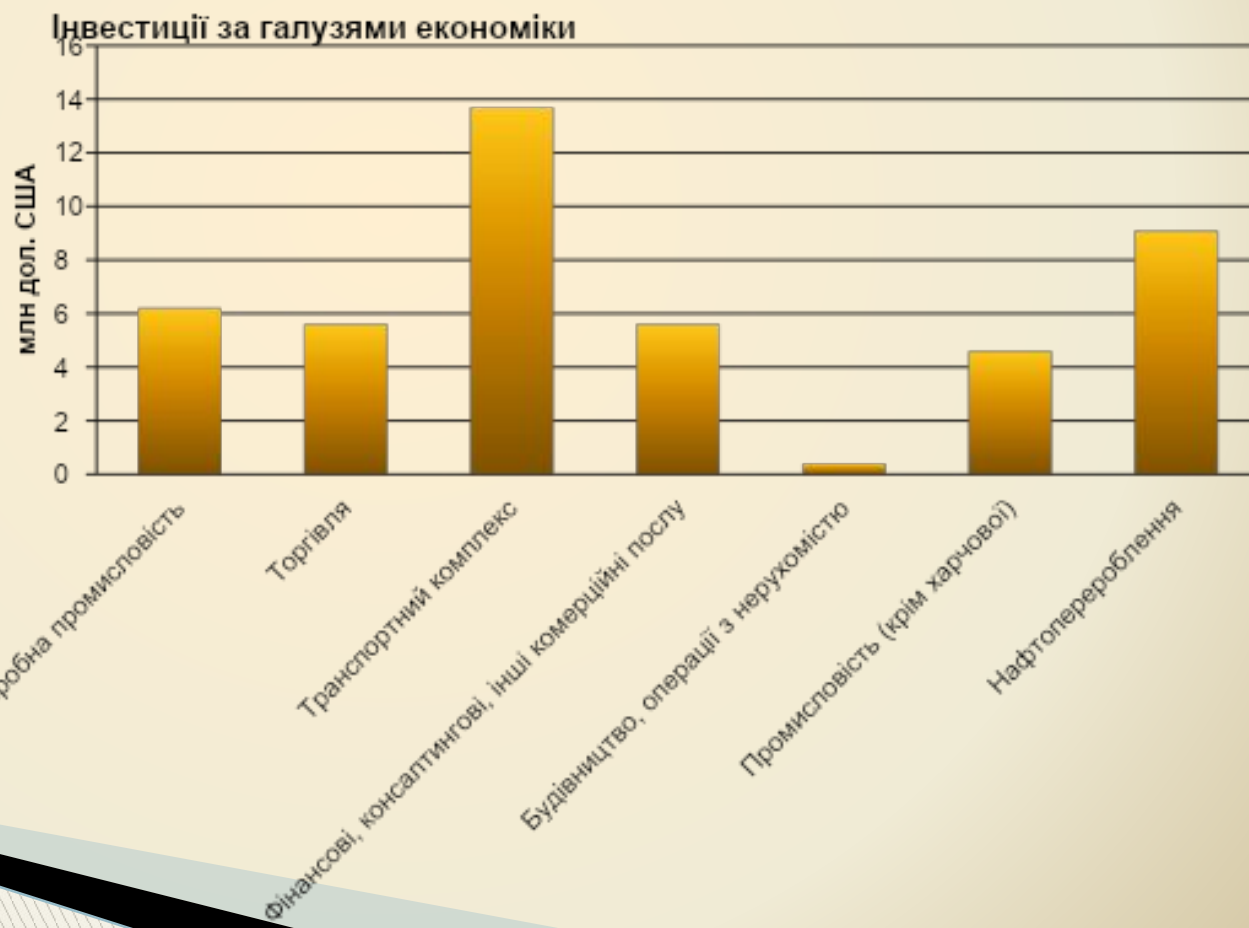
- Учасники кластера – Торгова марка «Шустов» (Одеський коньячний завод), Одеський завод шампанських вин, Болградський, Кілійський, Ізмаїльський винзаводи.
- 4. Суднобудівний кластер** на базі Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу.
- 5. Кластер верстатів** на базі ВАТ «Завод радіально-свердлильних верстатів», Вилківського заводу пресових вузлів та Роздільнянського ВАТ «Гідропрес»;
- 6. High-tech кластер «Інтерхім»** (який входить до складу одного з трьох технопарків України «Інститут монокристалів»).

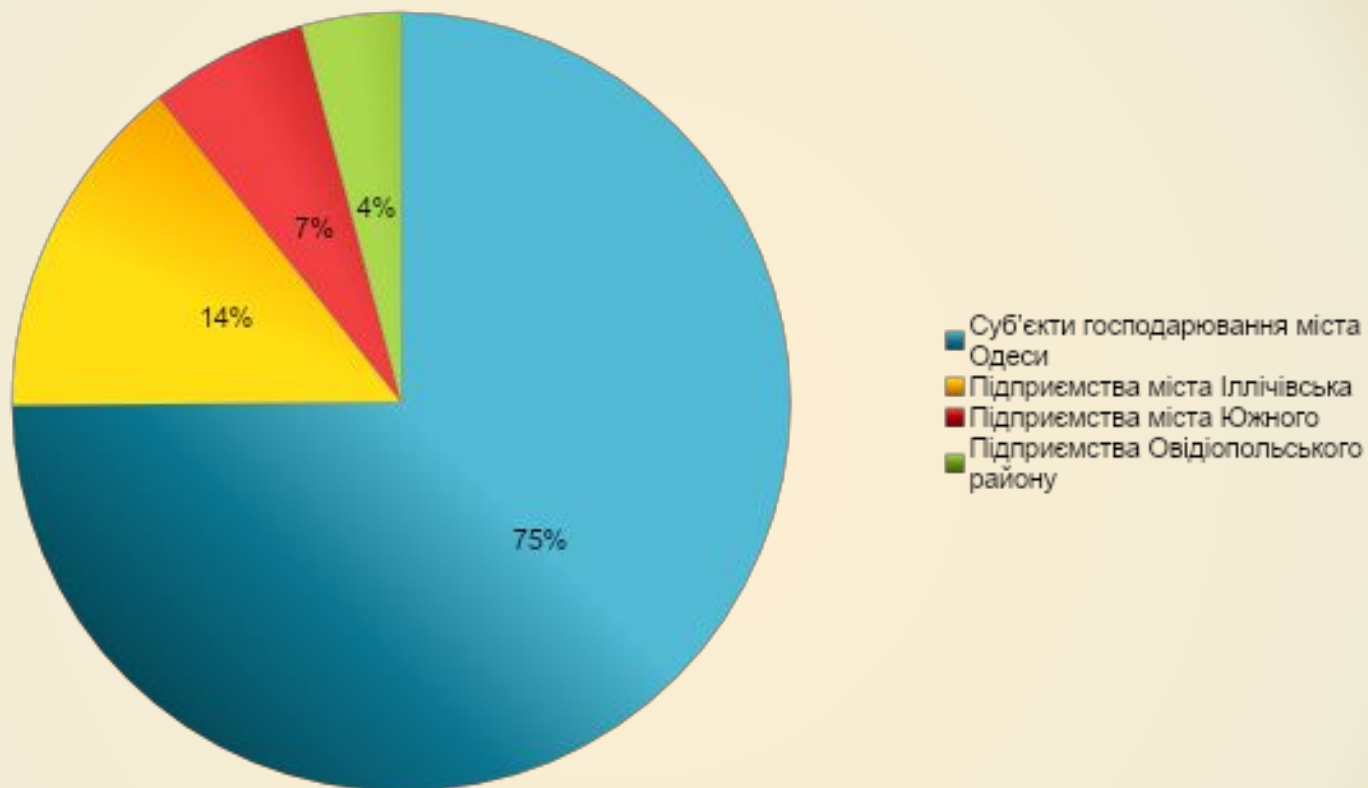
Інноваційна діяльність

□ Інвестиційна діяльність

- Структура інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності

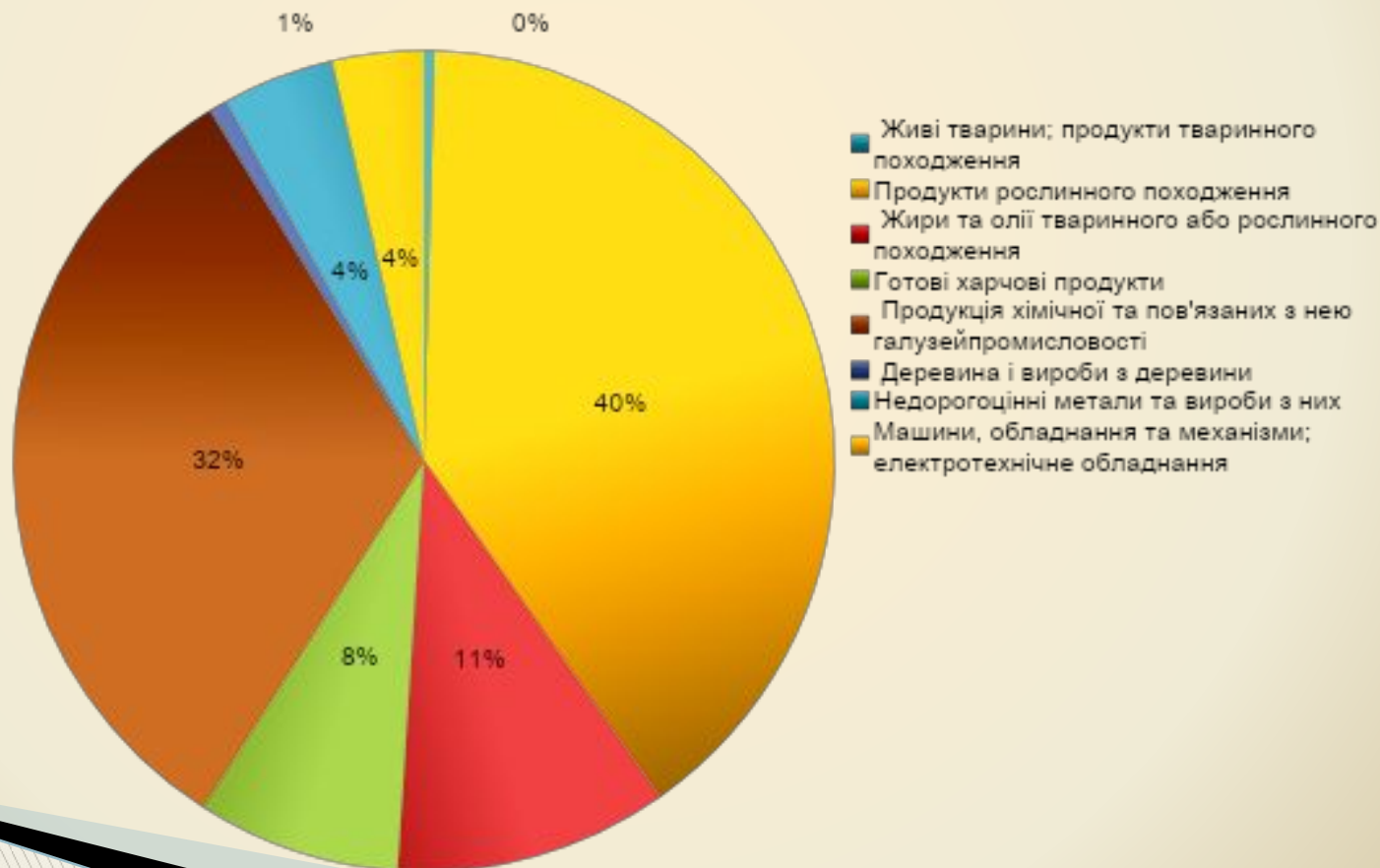
Обсяг іноземних інвестицій

Зовнішньоекономічні зв'язки регіону

▣ Структура експорту товарів

Товарна структура зовнішньої торгівлі області за січень-серпень 2015 року
(експорт)

Зовнішньоекономічні зв'язки регіону

▣ Структура імпорту товарів

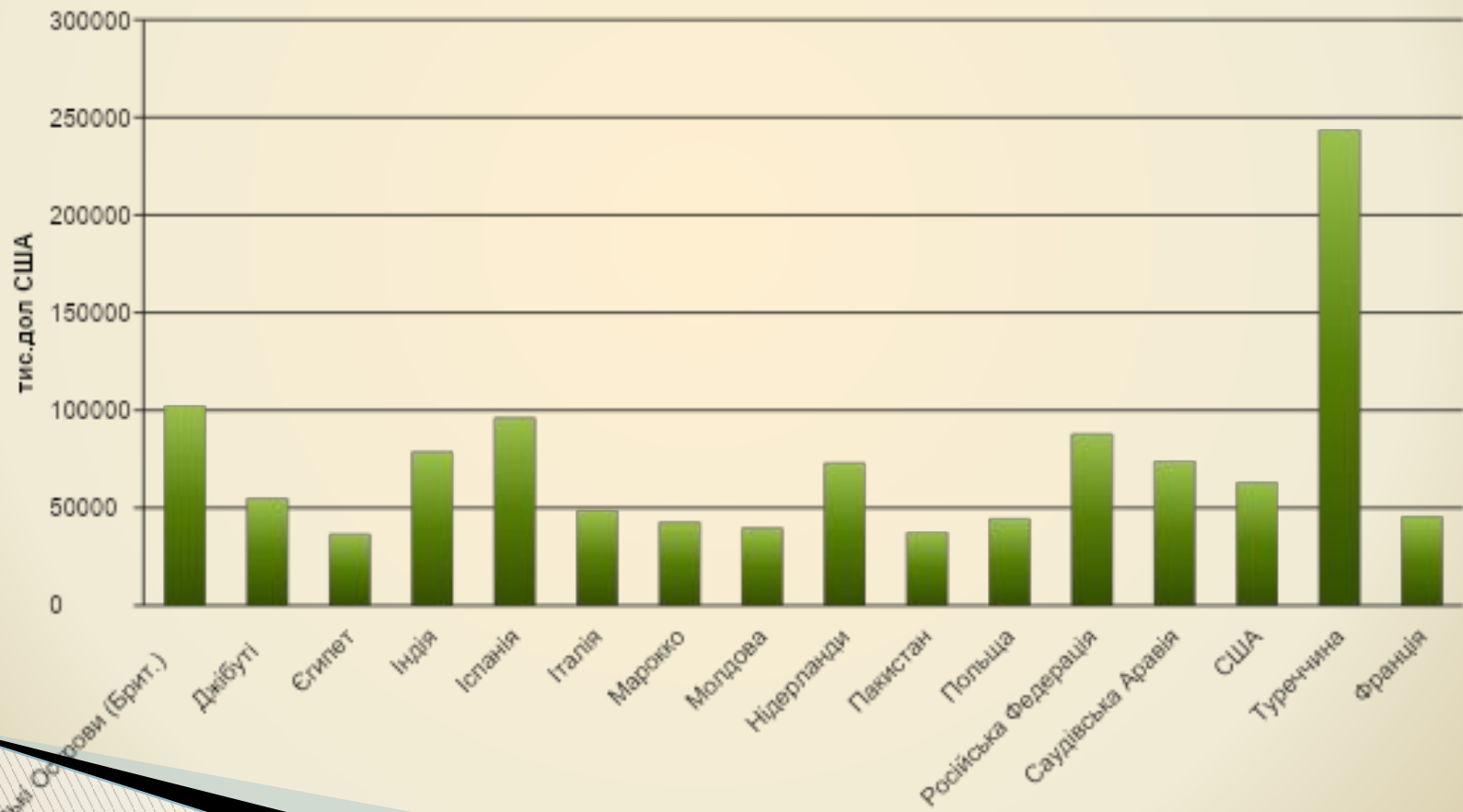
Товарна структура зовнішньої торгівлі області за січень-серпень 2015 року
(імпорт)

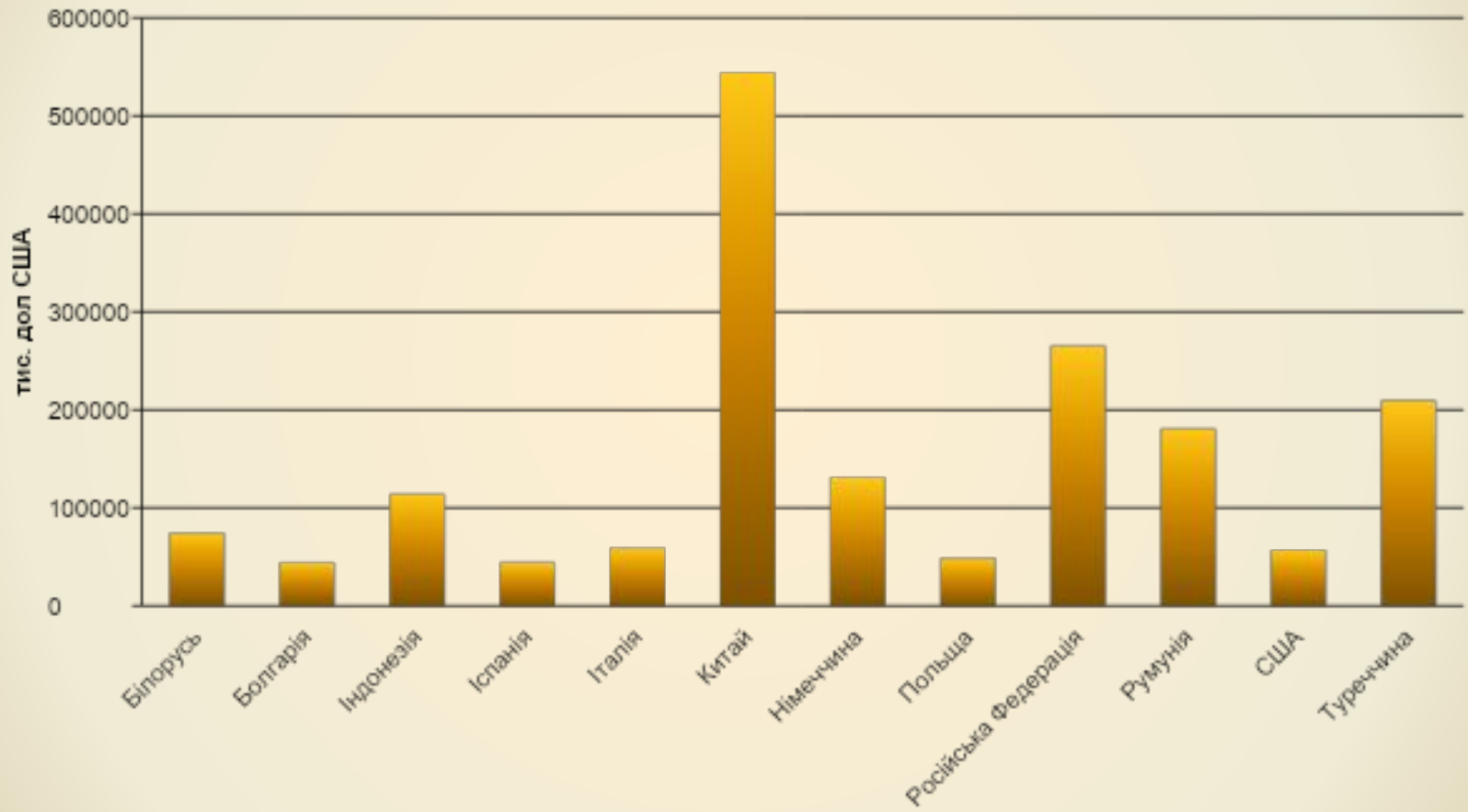
Зовнішньоекономічні зв'язки регіону

- ▣ Структура експорту та імпорту товарів і послуг за країнами-партнерами

Географічна структура зовнішньої торгівлі області за 2014 рік
(експорт)

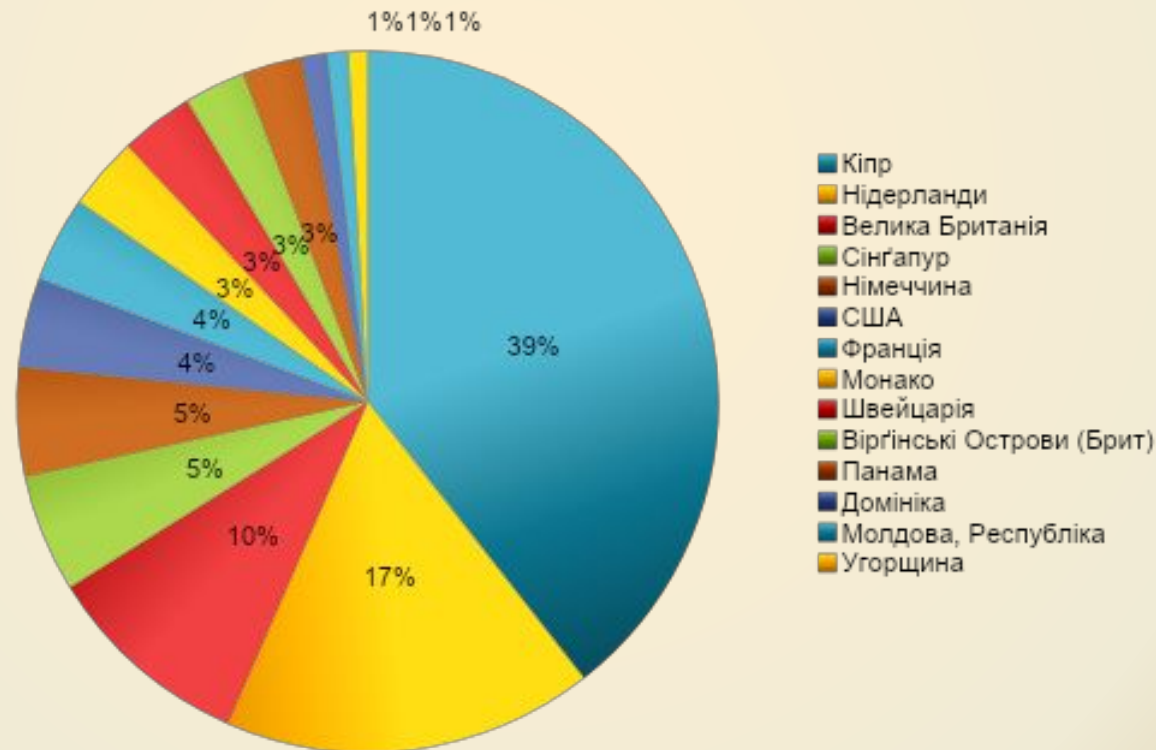
Географічна структура зовнішньої торгівлі області
за 2014 рік
(імпорт)

Зовнішньоекономічні зв'язки регіону

Найбільші інвестори-країни у економіку регіону

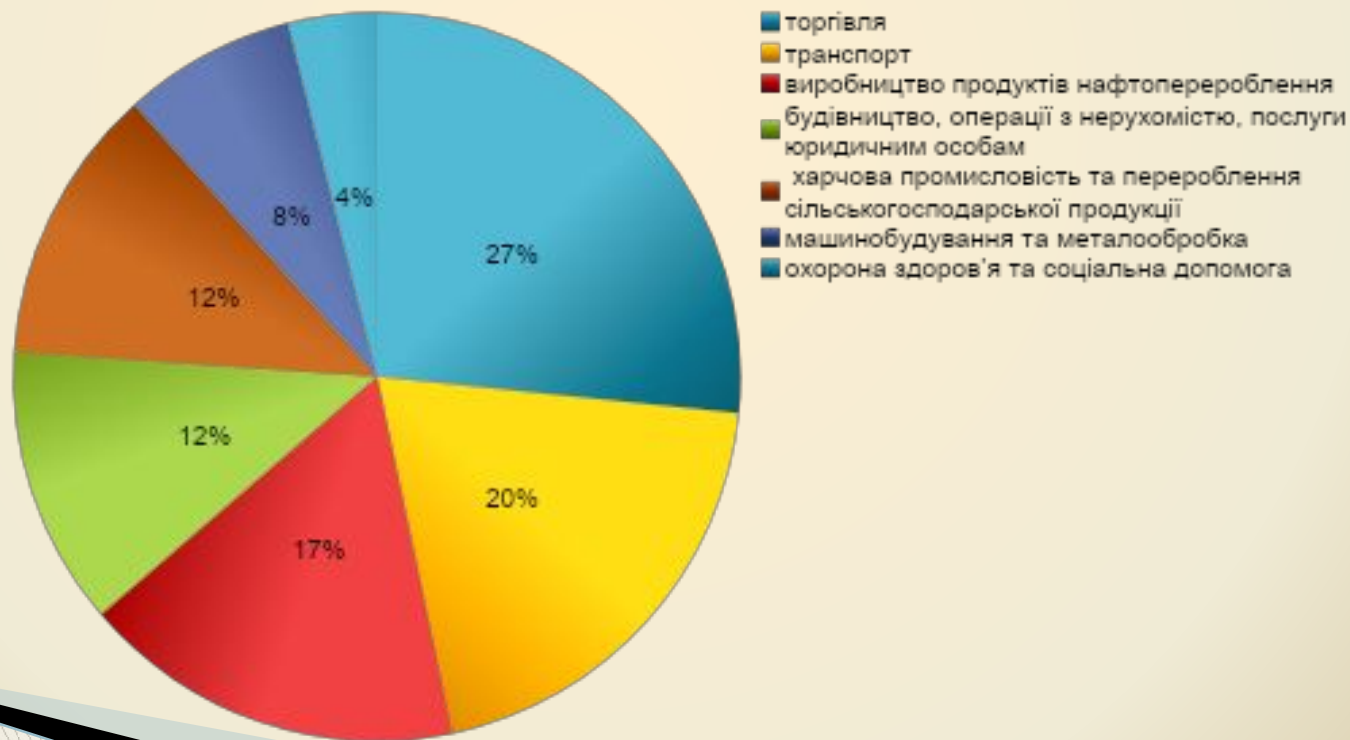
Прямі іноземні інвестиції з країн світу в економіці області на 2015 рік

Зовнішньоекономічні зв'язки регіону

Галузі в які найбільше інвестують капітал

Інвестиції за галузями економіки

Соціально-економічні та екологічні проблеми

- структурні зміни природного потенціалу та умов життя внаслідок регіональних кліматичних змін, що відбуваються;
- незначна кількість інноваційно-активних високотехнологічних виробництв;
- зниження обсягів виробництва, переробки с/г продукції та випуску продуктів харчування;
- недостатній розвиток транспортного комплексу і використання приморського та прикордонного положення регіону;
- незадовільний стан автотранспортної інфраструктури;
- недостатньо ефективного використання рекреаційно-туристичного потенціалу регіону;
- значне накопичення відходів у регіоні;
- низька якість питної води.

Конкурентні переваги регіону

Вигідне географічне розташування.
Значна територія.

Приморське та прикордонне розташування.
Значна протяжність берегової лінії.

Розташування на перехресті міжнародних транспортних магістралей.

Наявність судноплавних річок.

Сприятливий для господарського освоєння краю рівнинний рельєф.

Значні земельні ресурси, висока родючість чорноземів.

Значний оздоровчо-рекреаційний потенціал (море, лікувальні грязі, мінеральні джерела, ропа лиманів).

Забезпеченість біологічними та біосферними ресурсами.

Значні рекреаційні та бальнеологічні ресурси

Наявність історичної та культурної спадщини

Поява нових видів туризму (сільського зеленого туризму)

Поява проявів конкуренції в туристичній галузі регіону

Наявність факторів, що обумовлюють відродження потужного промислового потенціалу

Потреба у розвитку потенціалу будівельної індустрії

Високий зерновий потенціал аграрної сфери

Потужний транспортний комплекс

Розгалуженість транспортної системи

Розвинутий морегосподарський комплекс (8 морських портів)

Наявність ринку туристичних послуг

Активний розвиток фінансово-кредитної системи

Високий освітній рівень населення

Достатньо високий рівень зайнятості економічно-активного населення у міській місцевості, де зосереджена лєвова частка потенціалу регіону

Наявність кваліфікованої робочої сили

Високий рівень мобільності робочої сили

Можливість перепідготовки робочої сили

Відповідно до вимог регіонального ринку праці

Наявність об'єктів природно-заповідного фонду.

Наявність унікальних ландшафтів та природних парків.

Наявність наукових закладів, що здійснюють наукові дослідження у різних галузях науки.

Прояви тенденції до збільшення витрат на науково-технічну діяльність.

Наявність висококваліфікованих наукових кадрів.

Наявність відомих наукових та освітніх шкіл (кріогенних технологій,

офтальмологічної, селекційно-генетичної).

Підготовка кваліфікованих фахівців за широким спектром наукових дисциплін.

Наявність усіх видів транспортного сполучення.

Наявність значної кількості загальноосвітніх та спеціальних учбових закладів усіх рівнів акредитації.

Наявність розгалуженої мережі соціальних установ.

Наявність відомих у світі закладів охорони здоров'я (наприклад, НДІ очних захворювань ім. ак. В.П.Філатова).

Наявність потужних промислових ринків. Розгалужена мережа культурно-розважальних закладів.

Перспективи соціально- економічного розвитку

Відновлення виробничого потенціалу

Розвиток ринкової інфраструктури в аграрній сфері

Підвищення якості та конкурентоспроможності туристичного продукту

Досягнення 5-6 рівнів технологічного укладу

Забезпечення екологічно сприятливих умов життя

Створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу в аграрній сфері

Розвиток сучасної високоякісної освіти та науки

Впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку індустрії

Створення сучасної мережі автомобільних доріг загального користування

Розвиток транзитного потенціалу

Створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу в індустрії

Модернізація та подальша розбудова портового господарства

Реформування житлово-комунальної сфери та підвищення якості комунальних послуг

Ефективне функціонування аграрної сфери

Формування активного бізнес-середовища

Розвиток культури та збереження об'єктів культурної спадщини

Список ресурсів інформації:

- <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
- <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- <http://www.rada.com.ua/ukr/RegionsPotential/Odesa/>
- <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-1662B6A6B2B52/list-B8AFBC4326>
- <http://apk.odessa.gov.ua/harakteristika-socialno-ekonomchnogo-resursnogo-potencalu-agropromi-slovogo-kompleksu-odesko-oblast/>
- <http://ucluster.org/universitet/klastery-ukraina/2005-study/odesa-oblast/>